

JAAR VERSLAG 2022

STROOMLIJNEN
VAN DE HANDHAVING
DOOR SAMENWERKING

SAMENVATTING

edpb

European Data Protection Board

INLEIDING

De European Data Protection Board (EDPB) is een onafhankelijk Europees orgaan dat is opgericht bij de inwerkingtreding van de [Algemene verordening gegevensbescherming \(AVG\)](#) en tot taak heeft te zorgen voor de coherente toepassing van de regels voor gegevensbescherming in de hele Europese Economische Ruimte (EER). Het EDPB bereikt dit doel door de samenwerking tussen de nationale toezichthouders te bevorderen en algemene, voor de gehele EER geldende guidelines uit te brengen voor de interpretatie en toepassing van de regels voor gegevensbescherming.

De EDPB bestaat uit de hoofden van de toezichthouders in de EU en de European Data Protection Supervisor (EDPS). Ook de toezichthouders van de EER-landen (IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) zijn lid van de EDPB, maar zij hebben geen stemrecht. De Europese Commissie en — wat betreft AVG-aangelegenheden — de Toezichthoudende Autoriteit van de Europese

Vrijhandelsassociatie hebben het recht deel te nemen aan de activiteiten en vergaderingen van de EDPB. De EDPB is gevestigd in Brussel.

De EDPB heeft een [secretariaat](#), dat wordt verzorgd door de EDPS. De voorwaarden voor de samenwerking tussen de EDPB en de EDPS zijn in een [memorandum van overeenstemming](#) opgenomen.

1. HOOGTEPUNTEN VAN 2022

1.1. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN HANDHAVING

De EDPB speelt een belangrijke rol bij de handhaving van de wetgeving voor gegevensbescherming. De EDPB zorgt voor een consistente handhaving en bevordert de samenwerking tussen de toezichthouders op het gebied van handhaving. In 2022 zijn talrijke initiatieven genomen om de samenwerking op het gebied van handhaving te verbeteren, zoals:

- een aantal taskforces die aan belangrijke grensoverschrijdende onderwerpen werken;
- 22 toezichthouders die gecoördineerd onderzoek uitvoeren naar een 100-tal clouddiensten die in de hele EER in de publieke sector worden gebruikt; en

- de oprichting van een ondersteunende ‘pool’ van deskundigen om de capaciteit van de toezichthouders op het gebied van toezicht, onderzoek en handhaving te ondersteunen en te vergroten.

In overeenstemming met de [strategie 2021-2023](#) van de EDPB en het streven om een alomvattende en op samenwerking gebaseerde aanpak te ontwikkelen voor kwesties met betrekking tot de handhaving van de AVG, zijn de EDPB-leden in april 2022 in Wenen bijeengekomen en hebben zij nauwe grensoverschrijdende samenwerking toegezegd. In een [verklaring](#) waarover tijdens de bijeenkomst overeenstemming is bereikt, wordt gewezen op de door de leden overeengekomen actie om de samenwerking in strategische zaken verder te versterken en het scala aan samenwerkingsmethoden te diversifiëren om een sterke handhaving van de AVG te waarborgen.

Daarnaast heeft de EDPB [Richtsnoeren 02/2022 voor de toepassing van artikel 60 AVG](#) aangenomen, om de interactie tussen de toezichthouders, de EDPB en derden te bevorderen. Het doel is om handvatten te bieden voor de samenwerkingsvoorwaarden en het eenlokete mechanisme. In de praktijk helpt dit de toezichthouders om hun eigen nationale procedures vast te stellen op een manier die strookt met de samenwerking in het kader van het eenlokete mechanisme.

Ten slotte heeft de EDPB de eerste versie van de [Richtsnoeren 04/2022](#) aangenomen om de aanpak van de toezichthouders bij de berekening van boetes op elkaar af te stemmen. In de richtsnoeren heeft de EDPB een systematische en chronologische methodologie van 5 stappen ontwikkeld die de toezichthouders in de hele EER kunnen gebruiken om administratieve boetes te berekenen voor overtredingen van de AVG. Dit werk draagt in belangrijke mate bij aan de strategie van de EDPB voor een efficiëntere samenwerking tussen de toezichthouders bij grensoverschrijdende zaken.

1.2. BESLUIT 01/2022 OVER HET GESCHIL OVER HET CONCEPTBESLUIT VAN DE FRANSE TOEZICHTHOUDER BETREFFENDE ACCOR SA OP GROND VAN ARTIKEL 65, LID 1, PUNT A), AVG

In Besluit 01/2022 heeft de EDPB een geschil over een geldboete tegen het Franse horecabedrijf Accor SA beslecht. De Franse leidende toezichthouder had een ontwerpbesluit tegen Accor SA uitgevaardigd nadat werd geklaagd dat het bedrijf het recht om bezwaar te maken tegen de ontvangst van marketingboodschappen per e-mail niet in behandeling had genomen en/of dat er problemen waren bij het uitoefenen van het recht op inzage. De EDPB heeft besloten dat de Franse leidende toezichthouder de aspecten waarop zij zich had gebaseerd om het boetebedrag te berekenen,

opnieuw moest beoordelen om ervoor te zorgen dat deze boete voldoet aan het criterium om af te schrikken. Daardoor werd de geldboete van 100.000 EUR door de Franse leidinggevende autoriteit na het bindend besluit van de EDPB verhoogd tot 500.000 euro.

1.3. BINDEND BESLUIT 2/2022 OVER HET GESCHIL OVER HET CONCEPTBESLUIT VAN DE IERSE TOEZICHTHOUDER BETREFFENDE META PLATFORMS IRELAND LIMITED (INSTAGRAM) OP GROND VAN ARTIKEL 65, LID 1, PUNT A), AVG

De EDPB heeft op grond van artikel 65, lid 1, punt a) van de AVG een bindend besluit vastgesteld over het beleid van Instagram aan te kaarten over standaard openbare profielen van kinderen en de verplichte openbaarmaking van hun contactgegevens bij het gebruik van bedrijfsaccounts. De EDPB concludeerde dat Instagram, een onderdeel van Meta Platforms Ireland Limited (Meta IE), de persoonsgegevens van kinderen onrechtmatig verwerkte, en droeg de Ierse leidende toezichthouder op haar conceptbesluit te wijzigen door daarin de overtreding van artikel 6, lid 1, AVG op te nemen.

Naar aanleiding van het bindend besluit van de EDPB heeft de Ierse leidende toezichthouder het definitieve besluit over Meta IE genomen. Er werd vastgesteld dat Meta IE artikel 6, lid 1 van de AVG had geschonden. De uiteindelijke geldboete bedroeg het maximum van de reikwijdte in het conceptbesluit (een bedrag van 202 tot 405 miljoen euro).

Bindend besluit 2/2022 is het eerste EU-brede besluit over de rechten van kinderen op het gebied van gegevensbescherming. Daarin wordt duidelijk gemaakt dat bedrijven die gegevens van kinderen verwerken daarbij bijzondere voorzorgsmaatregelen moeten nemen.

1.4. BINDEND BESLUIT 3/2022 OVER HET DOOR DE IERSE TOEZICHTHOUDER VOORGELEGDE GESCHIL BETREFFENDE META PLATFORMS IRELAND LIMITED EN HAAR FACEBOOK-DIENST (ARTIKEL 65 AVG) EN BINDEND BESLUIT 4/2022 OVER HET DOOR DE IERSE TOEZICHTHOUDER VOORGELEGDE GESCHIL BETREFFENDE META PLATFORMS IRELAND LIMITED EN HAAR INSTAGRAM-DIENST (ARTIKEL 65 AVG)

De EDPB heeft op grond van artikel 65, lid 1, punt a) van de AVG twee bindende besluiten vastgesteld betreffende de rechtmatigheid en transparantie van de verwerkingsactiviteiten van Facebook en Instagram met het oog op gedragsgericht adverteren. De bindende besluiten werden vastgesteld nadat de Ierse toezichthouder (optredend als leidende toezichthouder) twee geschillenbeslechtingprocedures in gang had gezet na bezwaar van de betrokken toezichthouders.

De EDPB kwam tot de conclusie dat Meta IE in beide gevallen geen rechtsgrondslag had voor de verwerking en daarom artikel 6, lid 1 van de AVG schond. Ook heeft het de EDPB de Ierse toezichthouder opgedragen om in haar definitieve besluiten een bevel op te nemen aan Meta IE om de verwerking van persoonsgegevens voor gedragsgericht bij Facebook- en Instagram-diensten binnen drie maanden in overeenstemming te brengen met artikel 6, lid 1 van de AVG.

Wat gevoelige gegevens betreft, was de EDPB het niet eens met de door de Ierse toezichthouder voorgestelde conclusie dat Meta IE niet wettelijk verplicht is zich op toestemming te baseren om de verwerkingsactiviteiten uit te voeren, aangezien daartoe niet categorisch kon worden besloten zonder

verder onderzoek. Daarom heeft de EDPB besloten dat de Ierse toezichthouder een nieuw onderzoek moet instellen. Daarnaast heeft de EDPB de Ierse toezichthouder opgedragen om in beide definitieve besluiten een vaststelling van schending van het behoorlijkheidsbeginsel op te nemen en passende corrigerende maatregelen vast te stellen.

Met betrekking tot de sancties oordeelde de EDPB dat de voorgestelde geldboetes niet voldeden aan het vereiste dat zij doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn, en dat een administratieve boete voor de bijkomende inbreuk op artikel 6, lid 1 van de AVG moet worden opgelegd. Dit heeft ertoe geleid dat de Ierse toezichthouder de boetes in haar definitieve besluiten aanzienlijk heeft verhoogd (van maximaal 36 miljoen en 23 miljoen euro in de conceptbesluiten over Facebook en Instagram tot respectievelijk 210 miljoen euro en 180 miljoen euro in de definitieve besluiten).

1.5. BINDEND BESLUIT 5/2022 OVER HET DOOR DE IERSE TOEZICHTHOUDER VOORGELEGDE GESCHIL BETREFFENDE WHATSAPP IRELAND LIMITED (ARTIKEL 65 AVG)

In december 2022 heeft de EDPB een bindend besluit vastgesteld over een op klachten gebaseerd onderzoek naar de rechtmatigheid en behoorlijkheid van de verwerking door WhatsApp IE met het oog op een betere dienstverlening. De EDPB kwam tot de conclusie dat WhatsApp IE ten onrechte een overeenkomst als grondslag gebruikte om persoonsgegevens te verwerken en daarmee artikel 6, lid 1 van de AVG schond. Daarnaast oordeelde de EDPB dat de activiteiten van WhatsApp IE in strijd waren met het behoorlijkheidsbeginsel van artikel 5, lid 1, punt a) van de AVG.

De EDPB verzocht de Ierse toezichthouder een onderzoek uit te voeren naar de verwerkingsactiviteiten van WhatsApp IE om na te gaan of het bedrijf

bijzondere categorieën van persoonsgegevens verwerkt (artikel 9, AVG) en of het bedrijf gegevens verwerkt met het oog op gedragsgericht adverteren, voor marketingdoeleinden, alsook voor het beschikbaar stellen van meetgegevens aan derden en de uitwisseling van gegevens met verbonden bedrijven voor een betere dienstverlening.

Wat de corrigerende maatregelen betreft, verzocht de EDPB de Ierse toezichthouder om in haar definitieve besluit WhatsApp IE op te dragen zijn verwerking van persoonsgegevens voor een betere dienstverlening in het kader van zijn gebruiksvoorwaarden binnen een bepaalde termijn in overeenstemming te brengen met artikel 6, lid 1 van de AVG, en om voor de inbreuken op art. 6, lid 1 van de AVG een administratieve geldboete op te leggen.

Tot slot worden bindende besluiten van de EDPB voor de rechter aangevochten en bereidt het secretariaat van de EDPB de verdediging voor. In een arrest van het HvJEU van 7 december 2022 is het door WhatsApp Ireland Ltd (WhatsApp IE) ingestelde beroep tot nietigverklaring van [bindend besluit 01/2021](#) van de EDPB niet-ontvankelijk verklaard.

2. EUROPEAN DATA PROTECTION BOARD — ACTIVITEITEN IN 2022

Om de consistente toepassing van de AVG in de hele EER te waarborgen, geeft de EDPB algemene guidelines om de Europese wetgeving voor gegevensbescherming te verduidelijken. In 2022 heeft de EDPB 12 [guidelines](#) en [aanbevelingen](#) aangenomen over onderwerpen als meldplicht bij datalekken, gedragscodes als instrumenten voor doorgifte, rechten van betrokkenen, 'dark patterns', berekening van geldboetes en praktische uitvoering van minnelijke schikkingen. Met betrekking tot die guidelines en aanbevelingen heeft de EDPB ook 2 documenten vastgesteld na een openbare raadpleging.

De EDPB heeft ook 8 wetgevingsdocumenten voor de EU-instellingen of de nationale autoriteiten vastgesteld. Die omvatten vier gezamenlijke adviezen over EU-conceptwetgeving, die samen met de EDPS zijn aangenomen.

De EDPB heeft coherentieadviezen uitgebracht om de consistente toepassing van de AVG door de nationale toezichthouders te waarborgen. In 2022 ging het om 32 [adviezen](#) op grond van artikel 64 AVG. Deze adviezen hadden voornamelijk betrekking op conceptbesluiten over 'binding corporate rules' en concepteisen voor accreditatie van een toezichthoudende partij op een gedragscode of van een certificerende instantie.

3. ACTIVITEITEN VAN DE TOEZICHTHOUDERS IN 2022

Nationale toezichthouders zijn onafhankelijke overheidsinstanties die de consistente toepassing van de wetgeving voor gegevensbescherming waarborgen. Zij spelen een belangrijke rol bij de bescherming van de privacyrechten van mensen, met name door corrigerende bevoegdheden uit te oefenen. Op de website van de EDPB staat een selectie van [toezichtsmaatregelen](#) van toezichthouders met betrekking tot de handhaving van de AVG op nationaal niveau.

Daarnaast houdt de EDPS een [register](#) bij van de besluiten die de nationale toezichthouders overeenkomstig het eenloketmechanisme hebben genomen (artikel 60 AVG). Het register is een waardevol hulpmiddel om te laten zien hoe de toezichthouders samenwerken om de AVG te handhaven. Het is een waardevolle manier om te laten zien hoe toezichthouders samenwerken. En geeft de mogelijkheid om definitieve besluiten van verschillende toezichthouders te lezen over de rechten van betrokkenen.

Het verslag van 2022 bevat een analyse van besluiten met betrekking tot artikel 17 AVG (recht op gegevenswissing) en artikel 21 AVG (recht van bezwaar).

3.1. GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

Een van de taken van de toezichhoudende autoriteit is het coördineren van de besluitvorming in gevallen van grensoverschrijdende gegevensverwerking.

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2022 werden 310 meldingen in de databank ingevoerd, waarvan 254 naar aanleiding van een klacht en 56 met een andere reden, zoals onderzoeken, wettelijke verplichtingen en/of berichten in de media.

Het eenloketmechanisme vereist samenwerking tussen de leidende oezichthouder en de betrokken toezichthouders. De leidende toezichthouder leidt het onderzoek, speelt een sleutelrol bij het bereiken van een consensus tussen de betrokken toezichthouders, en zet zich daarnaast in om tot een gecoördineerd besluit te komen. Tussen 1 januari 2022 en 31 december 2022 vonden 714 eenloketprocedures plaats, die tot 330 **definitieve besluiten** hebben geleid.

Dankzij de procedure voor wederzijdse bijstand kunnen de toezichhoudende autoriteiten andere toezichhoudende autoriteiten om informatie of om andere maatregelen voor doeltreffende samenwerking verzoeken, zoals een verzoek om voorafgaande toestemming en raadpleging, inspectie en onderzoek. Tussen 1 januari 2022 en 31 december 2022 hebben de toezichhoudende autoriteiten 248 formele procedures voor wederzijdse bijstand en 2 924 procedures voor vrijwillige wederzijdse bijstand in gang gezet.

4. RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN

De EDPB heeft de 5e jaarlijkse enquête uitgevoerd als onderdeel van zijn evaluatie van de activiteiten in het kader van artikel 71, lid 2 van de AVG. De enquête was gericht op het werk en de output van de EDPB in 2022 — met name de guidelines, gezamenlijke adviezen en raadplegingen — om het nut van de guidelines

voor de interpretatie van de AVG-bepalingen na te gaan en betere manieren te vinden om organisaties en personen te ondersteunen bij het navigeren door het EU-gegevensbeschermingskader. Tot de ondervraagden behoorden privacy- en IT-deskundigen, vertegenwoordigers van EU-organisaties voor gegevensbescherming en academici en juristen op het gebied van gegevensbescherming en privacyrechten.

5. STRATEGIE EN DOELSTELLINGEN VOOR 2023

Het komende jaar wil de EDPB nog grotere stappen zetten om de belangrijke acties met betrekking tot de 4 pijlers van de **strategie 2021-2023** te voltooien. Het gaat hierbij onder meer om: harmonisatie bevorderen en naleving vergemakkelijken (pijler 1), doeltreffende handhaving en efficiënte samenwerking tussen de nationale toezichthouders ondersteunen (pijler 2), een aanpak op basis van grondrechten uitwerken voor nieuwe technologieën (pijler 3) en voor een wereldwijde dimensie zorgen (pijler 4). In overeenstemming met artikel 29 van het reglement van orde van de EDPB heeft de EDPB begin februari 2023 zijn tweejarig **werkprogramma** voor 2023 en 2024 opgesteld op basis van de EDPB-strategie en de behoeften die door de leden als prioriteit voor de belanghebbenden zijn aangemerkt.

CONTACTGEGEVENS

Postadres
Wiertzstraat 60, 1047
Brussel

Kantooradres
Montoyerstraat 30, 1000
Brussel